The TaNaCH

<u>TORAH</u>

- Bereishit (In the beginning...) (Genesis)
- Shemot (The names...) (Exodus)
- Vayikra (And He called...) (Leviticus)
- Bamidbar (In the wilderness...) (Numbers)
- Devarim (The words...) (Deuteronomy)

NEVI'IM (THE PROPHETS):

- Yehoshua (Joshua)
- Shoftim (Judges)
- Shmuel (I & II Samuel)
- Melachim (I & II Kings)
- Yeshaiyahu (Isaiah)
- Yirmiyahu (Jeremiah)
- Yechezkel (Ezekiel)
- The Twelve (treated as one book)
 - Hoshea (Hosea)
 - Yoel (Joel)
 - Amos
 - Ovadyah (Obadiah)
 - Yonah (Jonah)
 - Mikhah (Micah)

- Nachum
- Chavakuk (Habbakkuk)
- Tzefanyah (Zephaniah)
- Chaggai
- Zecharyah (Zechariah)
- Malachi

KETUVIM (THE WRITINGS):

- Tehillim (Psalms)
- Mishlei (Proverbs)
- Iyov (Job)
- Shir Ha-Shirim (Song of Songs)
- Ruth
- Eichah (Lamentations)
- Kohelet (Ecclesiastes)
- Esther
- Daniel
- Ezra & Nechemia (Nehemiah) (treated as one book)
- Divrei Ha-Yamim (Chronicles)

A. BIBLICAL

THE FIVE BOOKS OF MOSES (CHUMASH)

BERESHIT (GENESIS)

Pre-history before the Jewish people

Creation of the World **3761 BCE** (*Genesis and the Big Bang*, Schroeder) Adam and Eve, Cain and Abel, Noah and the Flood, Tower of Babel.

The Beginning of the lvrim-Hebrews/Israel - 1812 BCE

Avraham & Sarah

- As compared to Noah Why Avraham is the first Jew.
- 10 Tests culminating in the "Akeidah" Binding of Isaac
- Sarah Yitzchak. Hagar Ishmael (Arabs)

Yitzchak and Rivkah

Quiet forefather

Yaakov and Eisav Jacob/Esau (Edom... Rome)

- Lavan switches daughters on Yaakov who marries both Rachel and Leah. Bilhah and Zilpa maidservants and moms of 4 tribes.
- Jacob acquires birthright and. "steals" blessing from Esau
- 12 sons who become 12 tribes of Israel

Yosef - Dreams, sold as slave, rise to power in Egypt, family joins him in Egypt

SHMOT (EXODUS)

- Oppression of Jews by Egyptians
- Yitro & Tziporah Moshe's father-in-law and wife
- Burning Bush- first meeting with God
- 10 plagues
- Leave Egypt and splitting of sea 1312 BCE Rameses II
- Manna
- 10 Commandments at Mt. Sinai
- Mishpatim Social laws
- Tabernacle
- Golden Calf

VA'YIKRA (LEVITICUS) - No Historical accounts given.

- Offerings/Sacrifices
- Aaron appointed as High Priest
- Laws of Kashrut, Yom Kippur Service, Holidays, Forbidden sexual unions
- Shmittah Sabbatical and Jubilee Year ("Proclaim liberty throughout the land")
- Laws of Holiness ("Love your neighbor as yourself")

BAMIDBAR (NUMBERS): 40 years in the desert

- Census
- Spies report of Land of Israel leads to 40 years of wandering in the desert
- Conflicts Moshe has with Korach, Bilaam
- Punishment of Moses for hitting rock
- Appointment of Yehoshua/Joshua as successor
- Boundaries of Land of Israel

DEVARIM (DEUTERONOMY)

- Final speech given by Moses whereby he recounts many of the incidents that took place during their 40 year travels in the desert.
- Reward & Punishment; Blessing & Curse
- Prophecy of Teshuva in the "End of Days"
- Moses blesses the 12 tribes

THE PROPHETS (NEVI'IM) AND THE WRTTINGS (KETUVIM)

JOSHUA 1273-1245 BCE

- 2 spies sent to spy Land of Israel
- Destruction of walls of Jericho
- Conquering of Land of Israel. 7 years to conquer; 7 years to settle.

JUDGES 1245-1030 BCE - "Everyone doing whatever is right in his own eyes"

- Differences between a Judge and a King
- Devora, Shimshon/Samson Battle with Philistines/Gaza (Why Gaza not
- historically crucial like Judea and Samaria West Bank)

THE BOOK OF SHMUEL/SAMUEL 1030 -973 BCE - Beginning of Monarchy

Samuel & Saul

- Jews request king, Saul appointed by Samuel
- Saul's fatal error Refusal to kill Agag king of Amalek

David

- From musician, no-name shepherd and armourbearer for Saul ... to Goliath,
- Saul's jealousy
- David & Jonathan true friendship.
- David & Batsheva, Absalom (Avshalom)

THE BOOK OF KINGS 973-546 BCE

Solomon 973 -933 BCE Author of Song of Songs, Proverbs, Ecclesiastes.

- Wisdom, Builds First Temple
- Israel as a cosmopolitan state.
- Queen of Sheba and his (too) many wives
- The best of times to...

Division of Israel 930 BCE

- Jeroboam & Rehoboam (Yeravam & Rechavam)
- Series of Kings in Judah & Israel
- Elijah the prophet coming to a Seder near you.

Isaiah, Jeremiah - The Role of Prophets

- Isaiah, prophet of consolation and redemption 744 BCE
- Ten lost tribes by Assyrians 722 BCE
- Babylonian Exile **586 BCE** Jeremiah

Ezekial, Daniel - Babylonian, Persian Exile

- Kabbalah Maaseh Merkavah vision.
- Interprets dreams of Nebuchadnezzar
- Handwriting on the wall
- Messianic visions

Ezra & Nechemia

• Cyrus' decree to build Temple; completed 516 BCE

Esther 400 BCE

- Last book of Tanach/Bible chronologically.
- Overt prophecy vs. God's Hidden face.

B. HASMONEAN

CHANUKAH

- Alexander the Great
- Conflict of Ptolemy and Seleucid Empire
- Antiochus Epiphanies IV 175-163 BCE and anti-Jewish decrees
- Matityahu and Yehuda Maccabee lead revolt
- Temple rededicated 164 BCE, miracle of oil

TYPES OF SECTS - not unlike today

• Pharisees, Sadducees, Zealots, Christians.

ROMAN RULE 67 BCE

- Herod 37 4 BCE
- Jesus & Paul
- Revolt in 66-70 CE
- Second temple destroyed in 70 CE
- Massada 73 CE
- Bar Kochba Rebellion 132-135 CE

From this point onwards until the creation of the State of Israel, all of Jewish History can he summed up in two words: Scholarship and Anti-Semitism.

...

C. TALMUDIC

TANNAIM 8-200 CE

- Hillel and Shammai during reign of Herod; their schools 10-70 CE.
- *Mishna* Rabbi Akiva begins compilation of Mishna 110-135, followed by R. Meir 135-170 and completed by Rabbi Yehuda Hanasi 188 CE.
- Zohar Compiled by Shimon Bar Yochai

AMORAIM 200-590 CE

- 2 Main Centers of Jewish Life: Israel and Babylonia (Bavel)
- 279- Beginnings of writing of Jerusalem Talmud by R. Yochanan
- 350- Completion of Jerusalem Talmud
- 500- Completion of Babylonian Talmud

GAONIM 589-1038

- Gaonim establish authority and begin Responsa work on the Talmud.
- Sa'adia Gaon 882-942 Book of Beliefs and Opinions First work to codify Jewish philosophy.
- R. Shrira Gaon 968- 1006 details process of transmission of Talmud from Moses until his day.

D. EARLY MEDIEVAL

UNDER ISLAM

- Muhammad 571-632
- Jew hatred in Islam Pact of Omar, dhimmi, yellow badge

SPAIN

• Rambam 1135-1204

Commentary on Mishna Mishna Torah Guide to the Perplexed

- Ramban 1250 (approx) The Disputation
- Spanish Inquisition and Expulsion July 1492
 Abarbanel 1437-1508

CHRISTIAN ANTISEMITISM

- Crusades 1096
- Pope Innocent III 1215
- Torture of Wafer on "Desecration of the Host"
- Blood Libels
- Talmud Burning 1240 -24 Cartloads by Nicholas Donin
- Expulsions

FRANCE

- Rabbenu Gershom's edicts
- Rashi 1040-1105 Troyes
- Tosaphists

GERMANY

- I298 140 Communities destroyed. 100,000 killed
- · Black Death blamed on Jews
- Peter (apostate Jew) denounces Aleynu Prayer

E. LATE MEDIEVAL PERIOD

LUTHER 1434 -1546

- Break from Catholics and initial good toward Jews
- 8 Decrees against Jews

TZFAT 1488-1628

- Joseph Karo 1488-I575 in 1567 Writes Shulchan Aruch
- Solomon Alkabetz composes Lecha Dodi
- The ARI, Isaac Luria foremost modern commentary on Kabbalah with student, Chaim Vital

CHMIELNITZKI MASSACRES 1648-1655

SHABTAI TZVI 1626-1676 False Messiah

CHASSIDIM AND MITNAGDIM 1700's to 1900's

Baal Shem Toy and the Vilna Gaon

F. MODERN ERA - Responses to Modernity

MOSES MENDELSSOHN 1729-1786

- Transliterates bible to German to enable Jews to move into secular society.
- Children convert to Christianity

CONVERSION TO CHRISTIANITY

- To assimilate
- Marx, Disraeli, Herzl's plan

REFORM MOVEMENT 1841

Abraham Geiger

- Changes in Tenants of Judaism
- Samson Raphael Hirsch's Response to Reform I (1808-1888)

AMERICA

1880-1924 2.5 million immigrants arrive

Ellis Island and Lower East Side

1887 Beginning of Conservative Movement

Solomon Schechter

1928 Beginning of Yeshiva University

Joseph Soloveitchik

Rav Moshe Feinstein

Mordechai Kaplan - Reconstruction Judaism

Chabad

• Baal Teshuva Movement: Artscroll

HOLOCAUST

Treaty of Versailles

Rise of Hitler: Beer Hall Putsch; Mein Kampf; Nuremberg Laws

1938 Kristallnacht

1941-1945 Final Solution

April 30, 1945 Hitler commits suicide

1946 Nuremberg Trials "Crimes against Humanity"

1960 Capture and Trial of Adolf Eichmann

ISRAEL

1894 France Dreyfus affair

1860-1904 Herzl

1897 First Zionist Conference Basal, Switzerland

1903 British offer Uganda as Jewish homeland

1917 Balfour Declaration

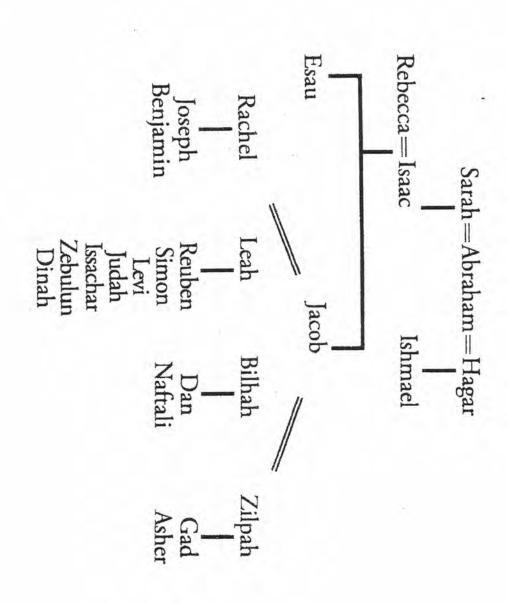
1922 League of Nations confirm Balfour

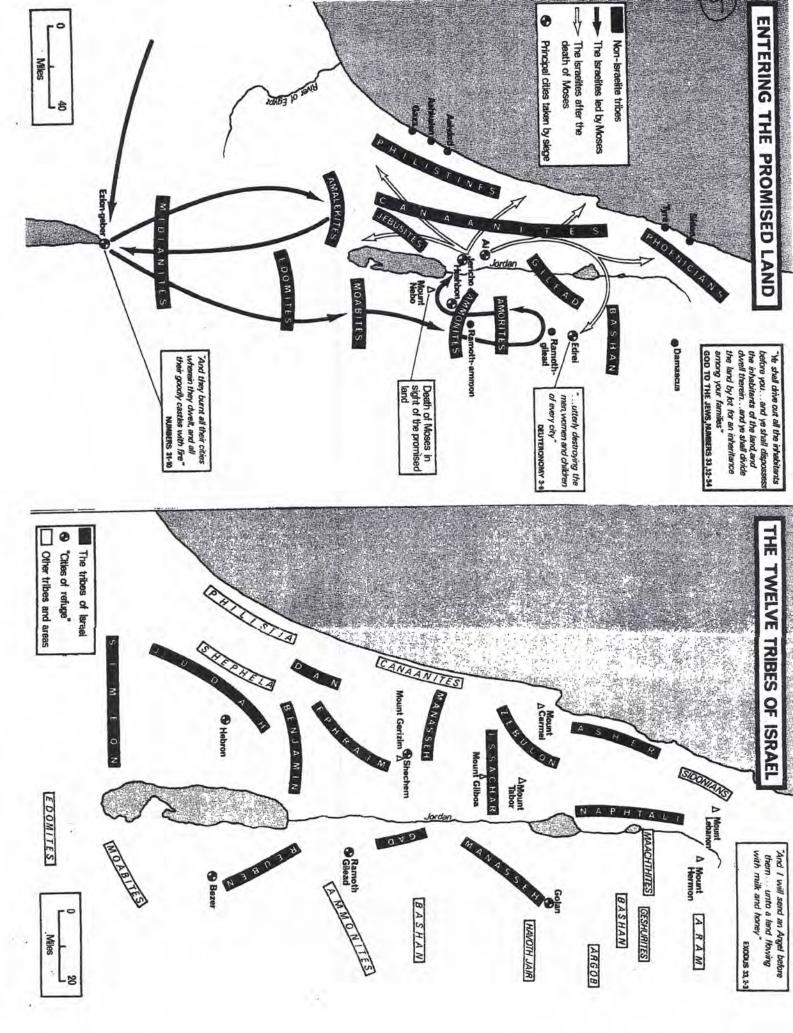
1939 White Paper

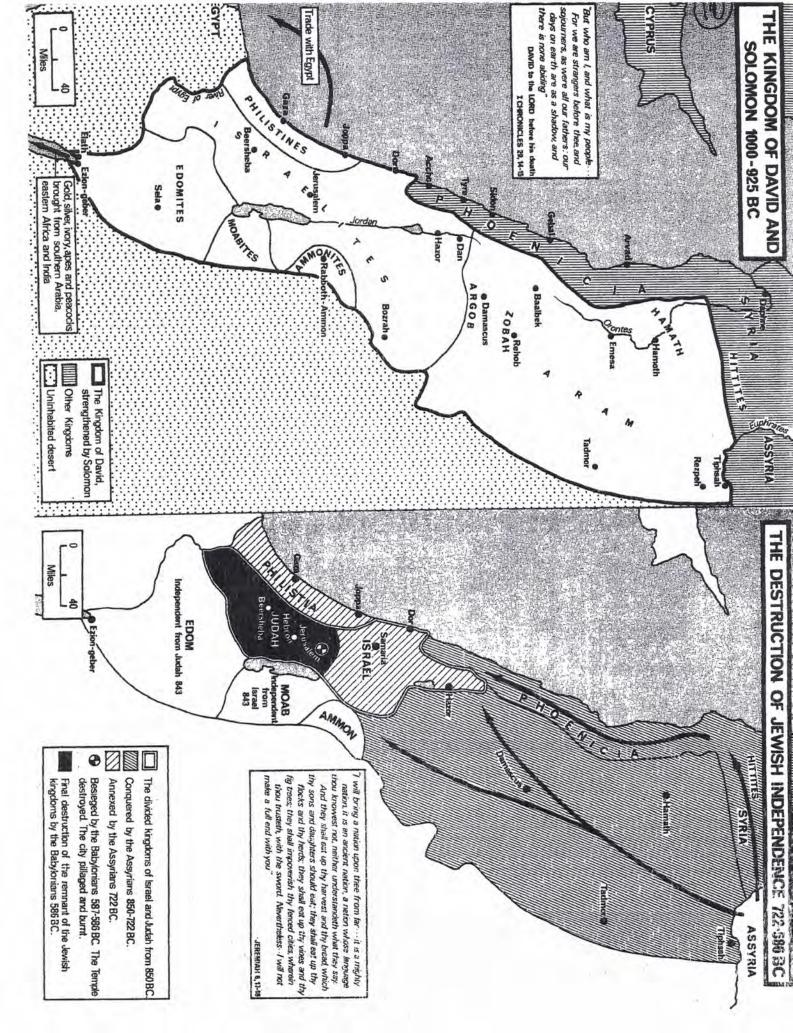
1947 Partition plan by UN

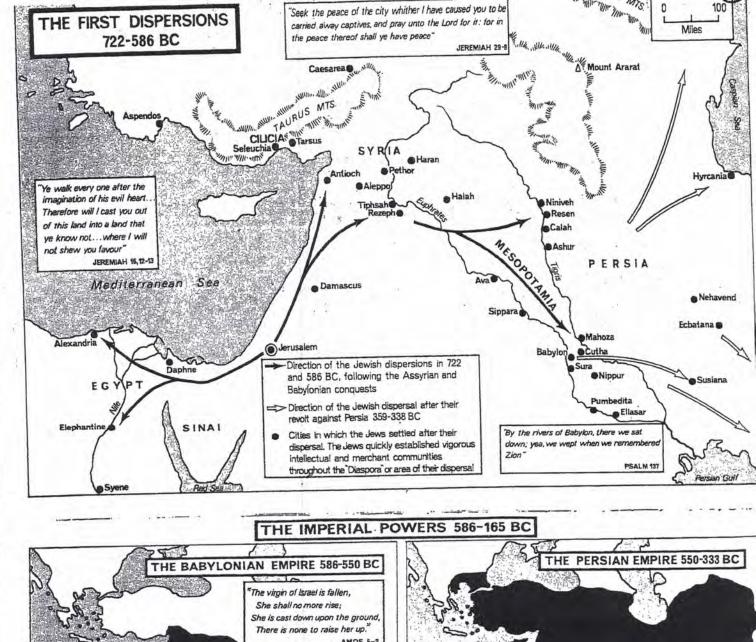
1948 5th of Iyar (May 14) UN votes for Israel as a nation

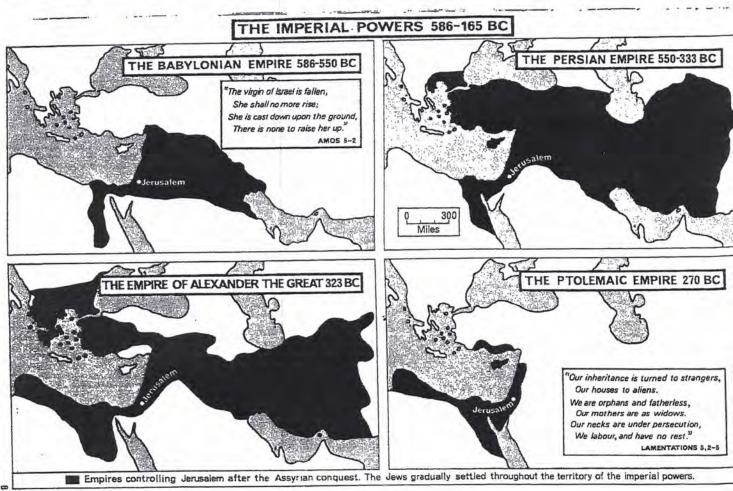
FAMILY TREE OF EARLY JEWISH PEOPLE Abraham through the twelve sons of Jacob

Cyrus Cylinder – The British Museum

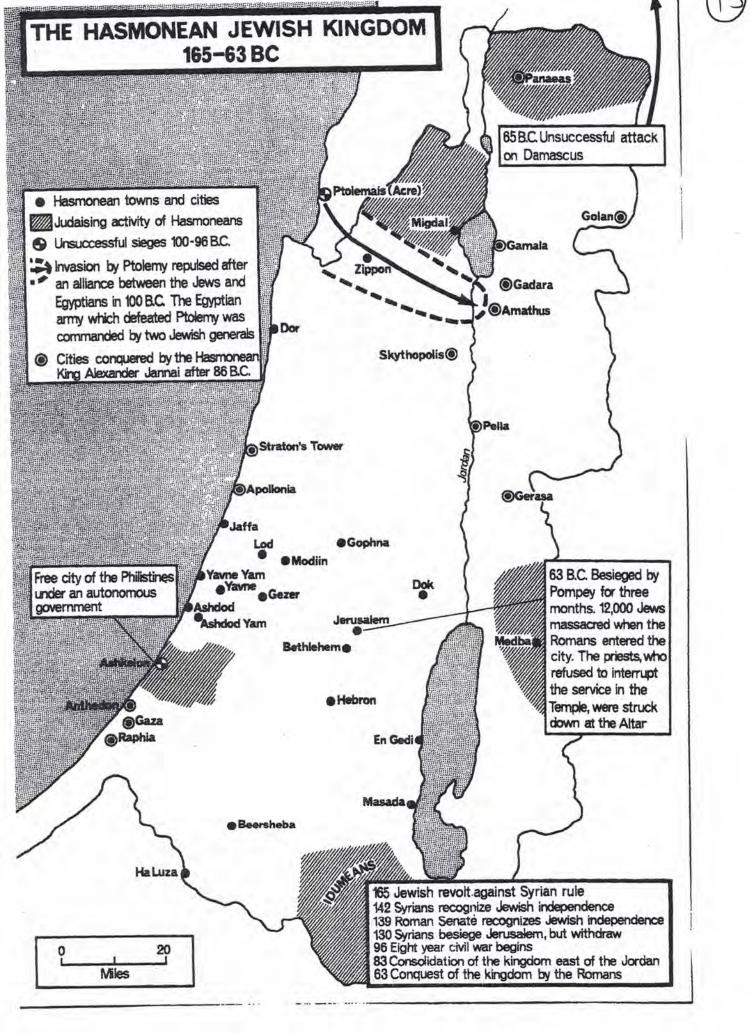
From Babylon, southern Iraq. Babylonian, about 539-530 BC

A declaration of good kingship.

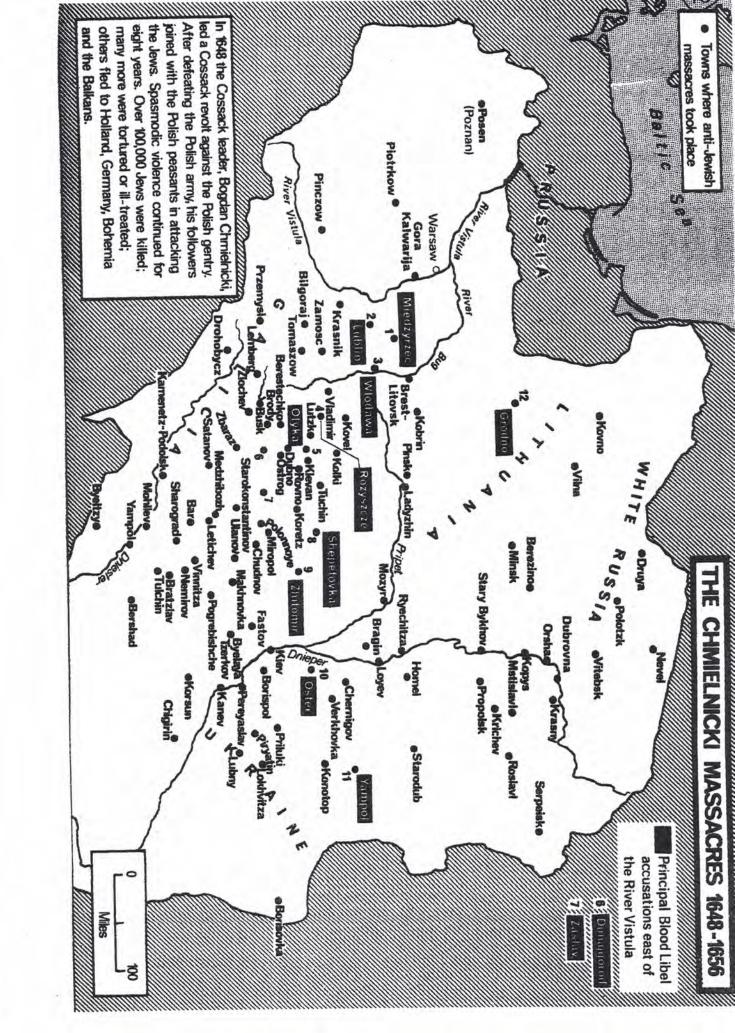
This clay cylinder is inscribed in Babylonian cuneiform with an account by Cyrus, king of Persia (559-530 BC) of his conquest of Babylon in 539 BC and capture of Nabonidus, the last Babylonian king.

Cyrus claims to have achieved this with the aid of Marduk, the god of Babylon. He then describes measures of relief he brought to the inhabitants of the city, and tells how he returned a number of images of gods, which Nabonidus had collected in Babylon, to their proper temples throughout Mesopotamia and western Iran. At the same time he arranged for the restoration of these temples, and organized the return to their homelands of a number of people who had been held in Babylonia by the Babylonian kings. Although the Jews are not mentioned in this document, their return to Palestine following their deportation by Nebuchadnezzar II, was part of this policy.

This cylinder has sometimes been described as the 'first charter of human rights', but it in fact reflects a long tradition in Mesopotamia where, from as early as the third millennium BC, kings began their reigns with declarations of reforms.

A STATE OF THE PROPERTY OF THE

The Talmud is primarily a legal commentary upon the Mishnah. Naturally, the interpretation of difficult words or expressions forms a part of this commentary; but in the main the concern is with the legal matter (halakah). Every statement is scrutinized, every division of opinion traced to its source and principle. The discussion, as it grew in the course of generations, is faithfully reproduced, thus presenting a picture of cumulative layers of argumentation. The reader is taken into the atmosphere of the schools; he is made to witness the strenuous mental contests as proponent and opponent engage in thrusts and counter-thrusts. Constantly one is led from one subject to another, the very variety keeping the mind agile. The curt phraseology, half Hebrew half Aramaic, yields now and then to the easy flow of the Aramaic vernacular; the legal tone is dropped, and the strain is relieved by a succession of sententious sayings and quaint tales (haggadah). Sometimes the lighter matter covers several pages and even complete chapters. As a result of the ease with which transitions are effected, the Talmud becomes a veritable encyclopaedia, in which, over and above jurisprudence, there are found imbedded theology and esoteric theosophy, moral and natural science, medicine, mathematics, astronomy, history, legend, folklore. There are two sides to the Talmud-the one rigidly legalistic and intellectual, the product of critical analysis which penetrates to the bottom of things; and the other ethical, spiritual, appealing to the emotions. Jewish life as it developed came to rest wholly on the Talmud; by it religious practice was regulated, Jewish piety in every act and in every thought molded, and Jewish mentality kept wide-awake even in the darkest periods of general stagnation.

The immediate successors of the Amoraim called themselves Ponderers (Saboraim). It is by their hands that redactional improvements and a few additions were introduced into the body of the Talmud. During this transitional period, which lasted forty years (500–540), the Jews were subjected to fresh persecutions by the Persians. Kavadh I. (488–531) was a vigorous ruler and favored the communistic teachings of Mazdak which served him as a weapon against the nobles. The exilarch somehow clashed with this sovereign and was put to death. Nothing untoward happened during the reign of the orthodox Khosrau I. (531–579), called Anushirvan (the Blessed). His adjustment of the imperial taxation, which was later adopted by the Arabs, was equitable, and if for a

ארבעה

ACTIC TO THE TRANSPORT OF THE TRANSPORT

"אכות נזיקין "השור יוהבור והמבעה יוההבער

לא הרי השור כהרי המבעה ולא הרי

המבעה כהרי השור ולא זה וזה שיש בהן רוח

חיים כהרי האש שאין בו רוח חיים ולא זה

וזה שררכן לילך ולהזיק כהרי הכור שאין

דרכו לילך ולהזיק הצר השוה שבהן שדרכן

להזיק ושמירתן עליך וכשהזיק רחב המזיק

לשלם תשלומי נוק הכמימב הארץ:

גמ' מדקתני אבות מכלל ידאיכא תולדות

תולדותיהן כיוצא כהן או לאו כיוצא כהן

גבי שבת תנן יואכות מלאכות ארכעים

חסר אחת אכות ימכלל דאיכא תולדות

תולדותיהן "כיוצא כהן 'לא שנא אכ חפאת

ולא שנא תולדה חמאת לא שנא אב

סקילה ולא שנא תולדה סקילה ומאי איכא

כיז אב לתולדה נפקא מינה יראילו

עכיד שתי אכות כהדי הדדי אי מכןי

שתי תולדות כהדי. הדדי מחייב אכל

הרא וחרא ואילו עכיד אכ ותולדה דידיה לא מחייב אלא חדא יולרכי

אליעור דמחייב אתולדה נמקום אב אמאי קרי ליה אב ואמאי קרי לה

תולדה הך דהוה במשכן חשיבא קרי ליה אכ הך דלא הוי במשכן חשיבא

קרי לה תולדה גבי טומאות תגן "אבות הטומאות "השרץ "והשכבת זרע

א שקלים ת. כריתות

כ; כן שכח מע: עג.

ב) שכת עה: עו: ככיחות

מו, הו כלים פ"ח מ"ח,

ה) נועי תוסי כיה ב. דיה

ארבשה ולע"קן, ו) נעיין

וושיינן שקלים

מסורת הש"ם

א א מדי פים מהל מקר ממון כל י קמג עצין ם ולחיין רפע טוםיים ס"מ פר שמש מעיף מ:

עיין משפם נד מצוה

ב ב מדי שם פריב הלי ב ופייב הלכם מ סמג עשין סח טופייע מיית קרי תי קבף מ:

ב ב מדי שם פחד כל א סמג משך סם מה שיש פיית פי חימ סעיף ם: ר.ד מיי שם פיים כל כ קמב משוך מז מושיים מית פר שפט קפיף מ: ה ה מיי שם ופ"ם הנסם ם סמג שם טור שים שם פעיף ב ופר מים פעיף

ו ו מיי שם פייב סלסב ה וע"ם סמג עם מוע"כ מ"מ ק" שמע פעיף ימ: ז ז מיי פ"ו מהלי שנמ סלסה מ סמב לחרץ יחף:

ח ה מרי שם פלי ה: מ פיב מרי שם כלכם ז: י ל מיי פייד מהלי שאר לכום המומלה כל ב ממג עשק רמו: וא מ מיים שם פייה הלי פ

רכינו חננאל

אדבעה אכות מיקין השור והבור חתהבער לא השור כחרי כד המבעה אכות מכלל מדקתני ראיכא תולדות תולדותיהן ביותא כוק אי לא. גבי שכת תנך אבות מלאכות תולרותיהן כיוצא בהן כשננה כין אכות כין תכלרות חפאת כפויד סקילה פי אבדת חדע תולדות נושע וכיוצה בר וכד הארכעים חמר אחת כולן כענין הזה פירושם. ומאני טעמא קרי להאי אב ולהאי תולדה. ופשטר ראי עביד בי אבחת אר כי תולדות ודיב [ראילר] אכ ותולוה דידיה אינד ודייב אלא אוזר. ואקשר ולר אליעור דמחיים על אם ותולדה דידיה תרתי כשני לו) דתנק וכריתות מהן א"ר עקיבא שאלתי את כי אליעור העדשה מלאכות הרכה מעיך מלאכה אחת מהו כר עד חייב על כל אהת האחת. ופשטי לה בנמרא ורשאלוע היהן ושלדוה מלאכות כמלאכות רמיין אי לא. ופשט ליה דולדי מלאכות כמלאכר דמיין. ופרקי הך והואי כפשכן קרי ליה אב סלאכה. דלא הראי כמשכן קרי ליה תולדה. וחברי אליעזר מפורשים בכריתות פרק אמדו לו). גבר טומאחו חבן אכות

חשק שלמה על ר"ה מ) מון ניל מה שמור מומן דנרי רי חלישר מפורשים הם כברסות כפי חתבד לי זחק.

1367

טומאות כד תעלדותיתו

ארבעה אפות נויקין. אנום קרי למק דכתיבן בקרא בהדיא ארבעה אבות נויקין. אים דוכתא דלא מני הן כמו הכא וכגמרא גבי שלש עשרה אבות מיקין ובארבעה

(ריה ד ב מס): (גלית. וא"ם אמשי י לא האמר ארבעה אבות מיקין הן כדקתני ד' ראשי שנים הן מ"ל שלא בא אלא להגיד ארבע אבום הללו כל כלי וה ככלי וה וקלת קשה דבגמרא מוכח דנחים מנא למניינא מדפריך ותנא דידן מאי טעמא לא חני הני לכך י"ל דיש מקומות דלח מני הן כדחשכחן בחרבעה מחוסרי

כפרה ס. ע"כ): השוך והבור. פי בקונטרם כסדר שנכחבו בפרשה

סדרן במשנה "ואע"ג דלמ"ד חנא שור לרגלו לא הדי כסדר הפרשה דרגל נפקח לן מושלח חת בעירה דכתיב בתר בור ת"ת שם שור כתיב חודם בפרשה דהיינו נגיחה דקרן ולמ"ד מבעה זה אדם אע"ב דלבחר הבערה כחיב בפרשת אמור מכה בהמה ישלמנה דהיינו אדם דאדק שור לא חש לשנותו כסדר הפרשה לפי שרחוק כל כך ושנאו כסדר לא סרי דסיפא שמבעה קודם להבער ור"ח פי דשם אדם כתיב בפרשה קודם כי יגנוב איש שור והוא מאבום נזיקין דקתני לה בברייתה בגמרה:

הרי השור כהרי המבעה. פירום חין קולתו של שור כקולמו של מבעה כדמפרש לקמן בגמ' למ"ד מנא שור לקרט ומבעה לשינו משום דשור כוונתו להדיק ומבעה אין כחומו להזיק ולפיכך אי כמב רחמנה שור לה חתי מבעת מיניה שהוא קל מיניה ואין פירושו כשאר מקומות שבתלמוד לא ראי זה

דהמם פירושו אין חומרא של זה כחומרא של זה ולכך אין החומרות גורמות זה הדין אלא הלד השוה שבהן גורם הדין ושינה כאן החלמוד פירושו מבשאר מקומות משום דהוכיר התמור תחילה גלא וה חה שיש בהן רות חיים:

ולא זה וזה שיש כהן רוח חיים כהרי האש. גבי שור ומבעה לא הולרך לפרש המומרא כי הכא משום דחד מחד קל למצוא מומר באחד מה שאין בחבירו והא דלא תני הכא לא חרי האש כהרי השור ותבעה כדקתני לעיל לא חרי התבעה כהרי השור תשום שלא היה יטל למצוח חומרא מה שאין בשניהם דאי משום דכם אחר מעורב בי ואין הולך לדעתו כמו שורו אין זה תומרא "מדלא חשיב לה גבי סומר כאש מבשור "והא דאמרינן לקמן (קף ב: מף ה) גבי אבט וססיט מאי שנא אש דכח אחר משרב כו ואין הולך לדעתו ה"ק מאי שנה אש שאש"פ שכח אחר מעורב בו ראוי להחחייב בו משום שהוא מתוכך ושמירתו כו' ובסיפא גבי בור הוה מלי למימר לא הכי הבור שתחילת עשייתו לנוק כהרי אלו ולא חש לפי שהפסיק באש ובור לא רצה לשנות קודם אש דא"כ הוי אתי אש מינים דכולהו אתי מבור וחד מהכך כדאמריט בגמ' (ד ה:) והמנא האריך להגדיל חורה ויאדיר וקצח קשה דמשמע "דעושין ממון מן הדין "" ובמכלמין חנים כי יסחם וכי יכרה אם על הפחיחה חייב על הכרייה לה כל שכן אלה ללחדך שאין עוושין חמון מן הדין ומיהו בפרק הפרה (לקמן מט: ושם) דרים ליה לדרשה אחרינא שעל עסקי פחיחה וכרייה באה לו או להביא כורה אחר כורה שסילק נועשה רחשון (לקמן מ.): [ועי מוסי לקמן ד: ד"ה ועדים]:

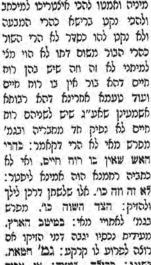
ולדבי אלישור אמאי קרי ליה אב. וא"ח וניתא דנפקא מינה לענק התראה שלריך להתרות אחולדה משום אב דידה כדאמרינן בפרק חולין (שנח דף קלה) משמר משום מאי מתרין ביה רבה אמר משום בורר רצי דרא אמר משום מרקד וי"ל דהכי " פריך משום מאי מתרינן ביה שהוא חייב רבה אמר משום בורר אבל התרו בו משום מרקד פטור דכיון שהוא מתרה בדבר שאין דומם סבר שמלעיג בו ופעור אבל אם החרו בו ואמר אל חשמר חייב ועי"ל דזהו שמחרץ הך דהואי במשכן קרי ליה אב וצריך להחרות החולדה בשמה יין ועוד דנוטע ומבשל אין לריך להתרותו משום אב ואם התרה משום החולדה חייב ואפ"ה לא חשיב ליה בפרק כלל גדול ":

ם הייב הך דהואי במשכן חשיבא קרי ליה אב הך דלא הואי במשכן חשיבא קרי ליה תולדה. ולפי הך גירפת בת לתפוקי כמס מלאכות שלא היו חשובין והיו במשכן דתולדות נינהו ולא אבות מלאכות כדאמרינן בפרק במה טומנין (שנת דף מעי:) הם העלו הקרשים מקרקע לעגלה דהיינו הכנסה ומושיט בדיוטא אתם ואית דגרסי הך דחוה במשק ומשיבא קרי לה אב הך דלח הוה במשכן ולה חשיבה קרי לה חולדה ולפי גירסה זו לריך לוחר דבעי חרמי אבל חשיבה ולה הוי במשכן או היפכה הוי חולדה:

ובגמרא מסרש הי ניהו חולדות: השור והכור כרי.

כסדר שהן כחובין בפרשה סדרן במשנה דפרשה ראשונה נאמרה מחוסרי כפרה (כרימוס דף ה:) ואים דוכחא דקתני הן כדקתני בשור שניה בבור: מבעה. מפרש בגמי: חבער. כי חלא אש: ארבעה שומרין הן (שטשת די מע.) וארבעה ראשי שנים הן לא הרי שור כהרי המכעה. כלומר

> מיניה ואמטו להכי אילטריכו למיכחב חיים לא נפיק חד מחבריה ובגמי מפרש מאי לא הרי דקאמר: בהרי האש שאין בו רוח חיים, ומי למ כחביה רחמנא הוה אמינא ליפטר: לא זה חה כור. מלו שלשתן דרכן לילך ולהזיק: הצד השוה כוי, מפרש כבמי לחחדי מחי: במיטב הארץ. מעידים נכסיו יגבה דמי הזיהו אם רוצה לפרוע לו קרקע: גם' חמאת. בשונג: סקילה. במויד: אי עביד שתי אכות. בשונג: מיחייב. מכתי מעמות: לא פיחייב אלא חדא. אלב מלאכה אבל אתולדה דידיה לא מיחייב: ולר"א דמחייב תרתי כוי. דחי עביד אב ומולדה דידיה מחייב חרתי מעאות במס' כריתות בפ' אמרו עו (דף טח.) כולהו חבות מלחכות ממשכן

גמריכן להו במסכת שבת (דף מט:):

אי כתב רחמונא שור לא נסיק מבעה מוספות רים שנת ד"ה מיתוחן, ון צייל ובמכילמת,

ח) לייל פירושה עו עיין כמהרים, ין נוער מוסי שמם עב: דיה משום ועוד שם לו: דייה ולריים דמחייבן, כן עיין במהכש"ל כשם בליון. -גליון הש"ם תוםי דיה ולא. מדלא חשיב לה. לקמן י ע"ח: בא"ד והא ראמרינן לקמן. ג ע"כ: בא"ר רעונשין ממון מן הדין. עיין לקמן ד פ"כ מוס' ד"ה ועדים ועיין כרש"י חגינה יח ע"ב לכתו: בא"ד ובמכלתין תניא. וכן עוד בתכינתה פרשה משפטים כפסוק ועכחו או מכרו אם על הטבימה סיוב על המפירה לכיים מלה שמין שתשין מן

0 ליקושי רש"י

:מדין:

7/17

כמימב האריך. שנתו נו לחדם לבנות מקרקע עדית ולח לנכום סרכה מזיכורית וגיטיק מתו. אבות פלאכות. חב מלחסה דמקט לחו למשופי תולדות דה"ה לתולדות וכלכד מעלדות דשני העום פלח למעוסי היכח דהוו כ׳ מעלדות דחב חמד מו חב ומולדה שלו דחינו חייב חלח חמת נשכת בח.ן. נפקא מינה. דכל לכות מלחכות ראילו עביד שתי אבות. דמה דמיון. אי נפי שתי תולדות. לטת. מחייב חרא וחרא. לשמני 55K שנופי מלחכות מתחלקים למשמום ואפ"פ שנהעלם מסד מות יומת מיתות הרכה. ואילו עביד אב ותולדה דידיה לא כחייב אלא חרא. העושה מלחכות הרצה מפין מלחכה חחח שמי מולדות של אב אחד אינו חייב חלח מעולת חחם דהרי הוא כעושה וחחר ועושה נהענם אחד וחין מיטוק ממאות כהעלם אחד אלה כגופי עבירה שלינן דומין חו בסיטק שבתות למפין שבנת שכת (שכת סח, ע. צוון. ולרכי רפחייב אליינור אתולדה כמקום אכ. מם עושה חולדות הרכה מחב חחד חייב של כל חמם וחמת וכריחות שו.ן. רהוח במשכן חשיכא קרי ליה אב. מומן המטיות שם כפכק כלל נדול היו לריכין למשכן ופכשת נשמכה לכורשת מלחכת המשכן ללמוד הימנה

(שבת מט:).